

19

Externe veiligheid

Externe veiligheid

Aan de orde is het **tweeminutendebat Externe veiligheid (CD d.d. 10/06)**.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het laatste tweeminutendebat van vandaag. Dat gaat over externe veiligheid. Ik heet de leden van de Kamer welkom en opnieuw en nog steeds de staatssecretaris in vak K. Wij gaan luisteren naar mevrouw Zalinyan, die spreekt namens de fractie van PRO.

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):
Dank.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het Europees milieuagentschap ECHA de korte-keten-pfas TFA recentelijk heeft bestempeld als schadelijk voor de vruchtbaarheid en het ongeboren kind;

overwegende dat in de Kaderrichtlijn Water TFA sinds kort is ondergebracht bij de groepsnorm voor pfas in het oppervlaktewater en de pfas-concentratie in de Merwede ver boven de KRW-norm ligt;

overwegende dat de omgevingsdienst DCMR toch van plan is om een nieuwe vergunning af te geven aan Chemours;

verzoekt de regering om alles in het werk te stellen om te voorkomen dat er een nieuwe vergunning wordt afgegeven voor het lozen van TFA door Chemours,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Zalinyan en Kostić.

Zij krijgt nr. 362 (28089).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat pfas persistent, accumulerend en gezondheidsschadelijk is en wordt verwerkt in talloze consumentenproducten, zoals kookgerei, make-up, kleding, verpakkingsmaterialen en vele andere producten;

overwegende dat consumenten vaak niet weten of kunnen weten of een product pfas bevat;

overwegende dat consumenten recht hebben op duidelijke informatie over stoffen die schadelijk zijn voor onze gezondheid en onze leefomgeving;

verzoekt de regering om een vorm van etikettering voor consumentenproducten die pfas bevatten uit te werken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Zalinyan en Kostić.

Zij krijgt nr. 363 (28089).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat voor veel pfas-houdende producten alternatieven beschikbaar zijn;

overwegende dat Frankrijk al heeft besloten tot een verbod op pfas in kleding;

verzoekt de regering om in navolging van Frankrijk een pfas-verbod voor kleding uit te werken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Zalinyan en Kostić.

Zij krijgt nr. 364 (28089).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat pfas in talloze producten en productieprocessen wordt gebruikt, maar dat slechts een deel hiervan essentieel en onvervangbaar is op dit moment, met een groot maatschappelijk of individueel belang;

verzoekt de regering om te onderzoeken welk gebruik van pfas onmisbaar is of voor welke onmisbare toepassingen op dit moment geen redelijke alternatieven bestaan en in welke hoeveelheden deze worden geproduceerd, en de Kamer voor het einde van het jaar hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Zalinyan.

Zij krijgt nr. 365 (28089).

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):
En de laatste.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat pfas een zeer schadelijke en persistente stof is, die zich ophoopt in ons milieu en ons lichaam;

overwegende dat zonder ingrijpen de maatschappelijke economische schade door pfas-vervuiling oploopt tot miljarden euro's;

verzoekt de regering de pfas-kraan dicht te draaien en een productieverbod van pfas-stoffen in te voeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Zalinyan en Kostić.

Zij krijgt nr. 366 (28089).

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):
Dank.

De voorzitter:

Dank u wel. We gaan luisteren naar mevrouw Vellinga-Beemsterboer, die spreekt namens de fractie van D66.

Mevrouw **Vellinga-Beemsterboer** (D66):

Dank, voorzitter. Ik heb geen motie, maar nog wel een paar vragen.

Voorzitter. Nederland heeft de ambitie uitgesproken om zo snel mogelijk te komen tot een verbod op pfas-lozingen. Uit eerdere onderzoeken bleek waar dat spaak loopt op juridisch en technisch vlak. Nu loopt er een nieuwe verkenning, om te kijken hoe er wél een lozingsverbod kan komen. Wat D66 betreft komt dat verbod er snel en doen we dat door verschillende categorieën voor bedrijven te maken, zoals ik ook tijdens het debat heb aangegeven: bedrijven die zelf pfas of pfas-producten produceren en bedrijven die onbedoeld pfas lozen. Ik kan me voorstellen dat een lozingsverbod voor bedrijven die pfas actief in het productieproces hebben op minder juridische en technische bezwaren stuit. Ik hoor graag of dit verschil inderdaad uiteen wordt gezet in de verkenning naar het lozingsverbod.

Ondertussen wachten we op Europa voor een algeheel pfas-verbod. Daarbij is Nederland als het goed is kartrekker. Hoe staat het daarmee? Wanneer verwacht de staatssecretaris dat het verbod van kracht gaat? Wat is wat haar betreft de deadline?

Ik ben natuurlijk niet alleen van de stok, maar ook van de wortel. Instituten als Wetsus laten zien dat het technisch allang mogelijk is om pfas aan de voorkant op te vangen, zonder dat het geloosd hoeft te worden. Laatste vraag: hoe stimuleert de staatssecretaris deze innovaties om ervoor te zorgen dat bedrijven zelf ook kunnen investeren in deze innovatieve technieken om pfas-lozingen te voorkomen?

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de heer Goudzwaard. Hij spreekt namens de fractie van JA21. Gaat uw gang.

De heer **Goudzwaard** (JA21):

Dank u, voorzitter. Eén motie deze keer.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese pfas-restrictie momenteel wordt voorbereid binnen het REACH-kader;

constaterende dat pfas-toepassingen in bepaalde gevallen van groot belang zijn voor onder meer voedselveiligheid, drinkwaterzuivering, geneesmiddelenproductie en de halfgeleiderindustrie;

overwegende dat een zorgvuldig onderscheid tussen essentiële en niet-essentiële toepassingen van pfas noodzakelijk is;

overwegende dat aanvullende nationale maatregelen vooruitlopend op Europese besluitvorming kunnen leiden tot extra lasten voor bedrijven en uitvoeringsorganisaties en het gelijke speelveld binnen Europa kunnen verstoren;

verzoekt de regering af te zien van nationale pfas-maatregelen die verder gaan dan toekomstige Europese regelgeving, tenzij aantoonbaar sprake is van een zwaarwegend nationaal belang;

verzoekt de regering zich binnen Europa in te zetten voor een risicogebaseerde benadering met maatwerk voor essentiële toepassingen van pfas waarvoor geen volwaardig alternatief beschikbaar is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Goudzwaard.

Zij krijgt nr. 367 (28089).

Dank u wel. Dat geeft aanleiding tot één vraag. Gaat uw gang.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

We weten inmiddels hoe schadelijk pfas is. Mensen kunnen er kanker van krijgen en ongeboren baby's kunnen er schade van ondervinden. Ik heb hier een motie, uit oktober 2024, die de regering verzoekt om voor de zomer een verbod op het lozen van pfas uit te werken. JA21 heeft die motie over een nationale maatregel gesteund. Wat is er in 2026 met JA21 gebeurd? Wat is het verschil tussen JA21 in 2024 en in 2026? Waarom dit kiezersbedrog?

De heer **Goudzwaard** (JA21):

We hebben er in ieder geval een aantal zetels bij gekregen. Dat is er veranderd. Ik heb deze vraag in het commissiedebat ook al gekregen. Er is niet zozeer iets veranderd. JA21 staat natuurlijk voor het belang en de gezondheid van de inwoners van Nederland, maar ook voor een gelijk speelveld binnen Europa. Pfas is een heel uitgebreide familie aan stoffen. Ik gaf het al aan: ze zijn heel belangrijk in voedingsmiddelen, medicatie en de halfgeleidersindustrie. Daarom vragen wij aan deze staatssecretaris om hier enige zorgvuldigheid in te betrachten. Dat lijkt mij een niet meer dan normaal verzoek.

De **voorzitter**:

Mevrouw Zalinyan, één vraag.

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):

De motie spreekt over nationaal belang. Is gezondheid van nationaal belang? Of valt dat daar niet onder?

De heer **Goudzwaard** (JA21):

Gezondheid is natuurlijk hartstikke belangrijk. Daar moet ook goed naar gekeken worden. Ik heb er alle vertrouwen in dat de bewindslieden dat gaan doen. Dus ja, ik hoop dat ik daarmee voldoende antwoord heb gegeven. Het gaat ons echt puur om het feit dat onze Nederlandse industrie niet voor de zoveelste keer in een ongelijk speelveld terecht gaat komen. Daar moeten we heel erg voor gaan waken en tegelijk ook waken voor de gezondheid van onze inwoners. Die belangenafweging is meestal heel lastig, maar die verantwoordelijkheid moeten wij niet uit de weg gaan.

De **voorzitter**:

Dank u wel. We gaan luisteren naar de heer Jansen, die spreekt namens de fractie van de PVV.

De heer **Chris Jansen** (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederland bij de omzetting van EU-veiligheidsregels regelmatig strengere eisen hanteert dan strikt noodzakelijk, het zogenaamde gold-plating;

overwegende dat externe veiligheidsregels proportioneel moeten zijn en dat nationale regels die geen aantoonbare extra veiligheidswinst opleveren, maar wel de economie schaden, moeten worden geschrapt;

verzoekt het kabinet om alle huidige nationale koppen op EU-veiligheidsrichtlijnen in kaart te brengen en de Kamer een saneringsplan aan te bieden om deze extra, overbodige regeldruk voor het bedrijfsleven te beëindigen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Chris Jansen.

Zij krijgt nr. 368 (28089).

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de heer Van Duijvenvoorde, die spreekt namens de fractie van Forum voor Democratie.

De heer **Van Duijvenvoorde** (FVD):

Voorzitter, dank u wel. Ik wil twee moties indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat pfas een verzamelnaam is voor een grote groep stoffen met uiteenlopende eigenschappen en toepassingen;

overwegende dat inzicht in de verschillende soorten pfas en hun maatschappelijke toepassing noodzakelijk is om gericht beleid te kunnen voeren;

overwegende dat het voor de Kamer van belang is te weten in welke sectoren, producten en processen pfas worden gebruikt en welke alternatieven mogelijk zijn;

verzoekt de regering een inventarisatie uit te voeren van de verschillende soorten pfas en de maatschappelijke toepassingen waarin deze worden gebruikt;

verzoekt de regering de Kamer hierover te informeren, inclusief een overzicht van sectoren, toepassingen en waar mogelijk de beschikbaarheid van alternatieven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Duijvenvoorde.

Zij krijgt nr. 369 (28089).

De heer **Van Duijvenvoorde** (FVD):

De tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet inzet op een Europese pfas-restrictie en daarnaast onderzoekt of en hoe een gedeeltelijk pfas-lozingsverbod mogelijk is;

overwegende dat pfas een brede groep chemische stoffen betreft met uiteenlopende eigenschappen, toepassingen, blootstellingsroutes en risicoprofielen;

overwegende dat maatregelen tegen pfas niet alleen moeten worden beoordeeld op milieuwinst en gezondheidswinst, maar ook op uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid, maatschappelijke kosten en gevolgen voor essentiële functies zoals drinkwaterwinning, bodemsanering, afvalverwerking, waterbeheer, infrastructuur, medische toepassingen en industriële processen;

verzoekt de regering om bij de verdere uitwerking van pfas-maatregelen, waaronder de Nederlandse inzet voor de Europese pfas-restrictie en het onderzoek naar een gedeeltelijk pfas-lozingsverbod, de Kamer een kosten-batenanalyse te sturen waarin ten minste wordt ingegaan op:

- de verwachte milieuwinst en gezondheidswinst;
- de uitvoerings- en handhavingskosten voor de overheid en het bedrijfsleven;
- de gevolgen voor essentiële maatschappelijke functies;
- de beschikbaarheid, veiligheid en kosten van alternatieven;
- de juridische houdbaarheid en proportionaliteit van de gekozen maatregelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Duijvenvoorde.

Zij krijgt nr. 370 (28089).

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar mevrouw Van Groningen, die spreekt namens de fractie van de VVD. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Groningen (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Pfas vormt een serieus probleem voor mens en milieu. We zijn blij met de toezegging van de staatssecretaris dat ze komt met een duidelijk handelingskader voor gemeentes hoe om te gaan met pfas. Wat de VVD betreft is Nederland gebaat bij een Europees verbod, anders creëren we onnodig een ongelijk speelveld. Pfas laat zich namelijk niet stoppen door een landsgrens en bedrijven wel. De VVD wil voorkomen dat bedrijven die verantwoordelijkheid nemen op één hoop worden gegooid met een beperkte groep notoire vervuilers. Daarom dienen we als VVD samen met D66 de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat pfas-verontreiniging grote impact heeft op mens, milieu en leefomgeving;

overwegende dat het belangrijk is dat wet- en regelgeving de overheid in staat stelt om adequaat en effectief op te treden tegen bedrijven die stelselmatig of bewust milieuregels overtreden;

verzoekt de regering in kaart te brengen of het huidige wettelijke instrumentarium voldoende mogelijkheden biedt om effectief in te grijpen bij bedrijven die structureel ernstige milieuovertredingen begaan, waaronder overtredingen met pfas-gerelateerde risico's, en daarbij tevens te bezien welke gerichte maatregelen nodig zijn, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Groningen en Vellinga-Beemsterboer.

Zij krijgt nr. 371 (28089).

Mevrouw Van Groningen (VVD):

Daarnaast willen we graag stappen zetten met onze staal-slakken en daarom dienen we vandaag met D66 en JA21 de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat staal-slakken een belangrijke secundaire bouwstof kunnen zijn voor de Nederlandse infrastructuur en daarmee bijdragen aan onze circulaire economie en het verminderen van de afhankelijkheid van primaire grondstoffen zoals zand en grind;

overwegende dat in andere Europese landen ervaring is opgedaan met de toepassing van staal-slakken en dat deze ervaringen waardevolle inzichten kunnen bieden voor de Nederlandse praktijk;

overwegende dat er gewerkt wordt aan een innovatie-agenda met de industrie om staal-slakken veilig en hoogwaardig toe te passen;

verzoekt de regering samen met de betrokken partijen mogelijkheden voor de veilige en circulaire toepassing van staal-slakken in de Nederlandse infrastructuur te onderzoeken, daarbij nadrukkelijk de ervaringen uit andere landen

te betrekken, en de Kamer hierover voor het einde van 2026 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Groningen, Vellinga-Beemsterboer en Goudzwaard.

Zij krijgt nr. 372 (28089).

Mevrouw **Van Groningen** (VVD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we tot slot luisteren naar het lid Kostić, die spreekt namens de Partij voor de Dieren.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Slechts twee moties, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet zich inzet voor een pfas-verbod in de EU, maar dat pfas, specifiek TFA, via het gebruik van bestrijdingsmiddelen, uitgezonderd is van het verbod en alsnog in grote hoeveelheden in ons water en daardoor in ons lichaam komt;

constaterende dat uit het CLM-rapport volgt dat TFA-vormende bestrijdingsmiddelen een van de grootste pfas-bronnen naar de leefomgeving zijn;

constaterende dat recent wetenschappelijk is vastgesteld dat TFA ongeboren kinderen kan schaden en ervan verdacht wordt de vruchtbaarheid te schaden;

constaterende dat tijdige bronaanpak bijdraagt aan het betaalbaar houden van water;

verzoekt de regering om zich met medestanders in de EU in te zetten voor een verbod op pfas-houdende bestrijdingsmiddelen en ondertussen de Kamer zo snel mogelijk dit jaar in te lichten of er eerder nationale maatregelen kunnen worden genomen, gezien de nieuwste conclusies van het ECHA over het gevaar van TFA voor het ongeboren kind,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Zalinyan.

Zij krijgt nr. 373 (28089).

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Tot slot.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat meetrapporten van metingen bij industriële lozingen door Rijkswaterstaat momenteel niet openbaar worden gemaakt;

overwegende dat dit in strijd is met Europese wetgeving op het gebied van transparantie over milieu-informatie;

verzoekt de regering om meetgegevens van Rijkswaterstaat over de kwaliteit van het oppervlaktewater en industriële lozingen zo veel mogelijk actief openbaar te maken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Zalinyan.

Zij krijgt nr. 374 (28089).

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de termijn van de Kamer. De staatssecretaris heeft aangegeven tien minuten nodig te hebben voor de beantwoording van de vragen en de appreciatie van de moties.

De vergadering wordt van 20.40 uur tot 20.49 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Externe veiligheid. Wij zijn toegekomen aan de tweede termijn van het kabinet. Ik geef de staatssecretaris daartoe graag het woord.

Staatssecretaris **Bertram:**

Voorzitter, dank u wel. Eerst de vragen van mevrouw Vellinga-Beemsterboer. Haar eerste vraag ging over het lozingsverbod. Volgende week is er overigens ook een overleg met de minister hierover, maar wij verwachten de analyse zo'n beetje in het najaar rond te hebben. En dat gaat dus ook over het verschil tussen bedrijven. Daarna gaat die analyse naar de Kamer.

Haar tweede vraag was wat ik nu precies versta onder de kar trekken. "Wat vindt u eigenlijk een goede deadline?" Ik verwacht dat eind '27 het besluit in Europa valt. Daarmee zou ik heel tevreden zijn, want dat betekent dat we met de initiërende landen zo snel mogelijk zijn gegaan. Er is een groeifonds en daar zit 135 miljoen in. Het is natuurlijk ook een van de belangrijkste maatregelen om met die innovatie door te kunnen gaan. Ik zal de Kamer in het najaar informe-

ren hoever we met die innovatie zijn, vooral ook omdat we binnenkort met bedrijven, omwonenden en de omgevingsdiensten om de tafel zitten om heel specifiek over innovatie te spreken.

Dan kom ik bij de moties.

De voorzitter:
Gaat uw gang.

Staatssecretaris Bertram:
De motie op stuk nr. 362 moet ik ontraden, omdat dit aan het bevoegd gezag is. Dat betekent namelijk dat je daar van rijkswege niet in kunt treden.

De voorzitter:
De motie op stuk nr. 362 wordt ontraden.

Staatssecretaris Bertram:
De motie op stuk nr. 363 krijgt oordeel Kamer. Ik verwacht dat het onderzoek naar de labeling is afgerond. Dat betekent dat we dan weer een hele stap gezet hebben.

De voorzitter:
De motie op stuk nr. 363 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris Bertram:
De motie op stuk nr. 364 moet ik ontraden, omdat ik echt alle kaarten zet op het Europese traject.

De voorzitter:
De motie op stuk nr. 364 wordt ontraden.

Staatssecretaris Bertram:
De motie op stuk nr. 365 moet ik ook ontraden. Het ECHA-rapport betekent dat alles wat hierin gevraagd wordt, ook onderdeel is van dat ECHA-rapport. Het is ...

De voorzitter:
Staatssecretaris ... O, excuus.

Staatssecretaris Bertram:
Sorry?

De voorzitter:
De motie op stuk nr. 365 wordt ontraden.

Staatssecretaris Bertram:
De motie op stuk nr. 366 wordt ook ontraden. Mevrouw Zalinyan, weet dat ik er echt alles aan zal doen om pfas uiteindelijk verboden te krijgen, of om in ieder geval een Europeesbrede restrictie doorgevoerd te krijgen. Dat staat ook in het regeerakkoord. Dat betekent dat ik mijn kaarten daarop inzet.

De voorzitter:
De motie op stuk nr. 366 wordt ontraden. Dat geeft aanleiding tot één vraag. Gaat uw gang.

Mevrouw **Zalinyan (PRO):**
Ik ben heel erg benieuwd of de staatssecretaris wel de urgentie ziet voor al die mensen die dagelijks hiermee te maken hebben. Er zijn ontzettend veel mensen die rondom Chemours wonen en zich heel veel zorgen maken over hun gezondheid. Er zijn moeders die zich zorgen maken over het geven van moedermelk, omdat daar pfas in zitten. Wat zegt de staatssecretaris tegen al die mensen? Zegt zij dan: we gaan wachten tot 2028 en maken ook geen overzicht van essentiële dingen? Wat zegt de staatssecretaris tegen al die mensen die zich zo veel zorgen maken?

Staatssecretaris Bertram:
Wat ik vooral zou willen zeggen, is dat dit kabinet niet voor niets in het regeerakkoord heeft opgenomen dat het pfas-traject een gigantisch belangrijk en urgent traject is. Dat is waarom wij, samen met vier andere landen in Europa, elke keer weer ons uiterste best doen om dat verbod of die Europese restrictie er ook door te krijgen. Omdat pfas natuurlijk niet ophouden bij de grenzen van Nederland, denken wij dat dit uiteindelijk het meest effectief is. Maar dat laat onverlet dat wij hier ook via een aantal andere lijnen elke keer weer een stap op proberen te zetten. We hebben natuurlijk niet voor niets dat actieprogramma met die vier lijnen ingezet.

Ik zou tegen de burgers, tegen de mensen van dit land, willen zeggen dat wij er op die manier, en ook met de aanpak van verontreinigde locaties, er alles aan doen om mensen zo veel mogelijk te ontzorgen en om medeoverheden bij te staan. Daar komen we ook elke keer weer over te spreken in de Kamer.

De voorzitter:
Daarmee blijft de motie op stuk nr. 366 ontraden.

Staatssecretaris Bertram:
Dan de motie op stuk nr. 367. Die kan wat mij betreft oordeel Kamer zijn, maar ik heb daar wel drie opmerkingen bij. De route die de motie beschrijft, is die van Europa. Dat heb ik ook gezegd: mijn intentie is om er alles aan te doen om ervoor te zorgen dat die restrictie er komt. Dat laat onverlet dat in het regeerakkoord bijvoorbeeld wordt gezegd dat het lozingsverbod moet worden doorgezet. Daar gaat de minister ook mee aan de slag. Daar kan geen twijfel over bestaan. Alles wat we volgens het regeerakkoord op nationaal niveau moeten doen, gaan we ook doen. Als het gaat om producten waar nog geen alternatieven voor zijn, dan zullen daar ongetwijfeld emissiereducerende maatregelen bij komen, ook als er een oordeel vanuit Brussel komt. Dat betekent ook dat ik echt inzet op het pakket. Met deze drie kanttekeningen denk ik dat ik deze motie voldoende heb behandeld.

Dan de motie ...

De voorzitter:

Ik kijk even naar de heer Goudzwaard, want het klinkt alsof het vrij veel aanpassingen zijn, maar misschien heeft dat te maken met een gebrek aan kennis van de kant van de voorzitter. Ik kijk even naar de heer Goudzwaard. Kan hij de reactie van de staatssecretaris volgen en kan de motie daarmee oordeel Kamer krijgen?

De heer **Goudzwaard** (JA21):

Ik snap de context die de staatssecretaris schetst. Ik ga daar zeker mee akkoord.

De **voorzitter**:

Oké, dan krijgt de motie op stuk nr. 367 oordeel Kamer. Heeft het lid Kostić een vraag over een eigen motie?

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Nee, ik wil een verduidelijkende vraag stellen over deze motie. De motie wordt eigenlijk geschreven door de staatssecretaris. We moeten straks dus eigenlijk stemmen over een hele andere motie. Ik zou de staatssecretaris toch willen vragen om JA21 dan eerst te verzoeken om de motie aan te passen. In de motie staat namelijk letterlijk "verzoekt de regering om af te zien van nationale pfas-maatregelen". Dat is niet wat we hier allemaal willen.

De **voorzitter**:

We hadden afgesproken dat we alleen vragen zouden stellen over eigen moties, maar ik snap wat het lid Kostić bedoelt, want ik was het spoor ook een beetje bijster, ook al hadden we het in andere debatten al over het spoor! Meneer Goudzwaard, gaat uw gang.

De heer **Goudzwaard** (JA21):

Ik schets graag enige duidelijkheid in dit geval, want wat de staatssecretaris doet, komt volgens mij wel vaker voor bij appreciaties, namelijk dat de bewindspersoon een aantal interpretaties van de moties schetst. Daar hoeft ik dus niet een motie voor te herschrijven. Ik hoor de interpretatie van deze motie door de staatssecretaris en ik ga daarmee akkoord.

De **voorzitter**:

Dan krijgt de motie op stuk nr. 367 oordeel Kamer. Dan de motie op stuk nr. 368.

Staatssecretaris **Bertram**:

De motie op stuk nr. 368 wordt ontraden. Het is ook eigenlijk een oproep aan het hele kabinet. We zijn natuurlijk ook al met de aanpak van regeldruk bezig. Dat betekent dat regeldruk, "gold-plating" zoals de heer Jansen het in het commissiedebat noemde, ook iets is wat het kabinet graag aanpakt. Maar deze hele exercitie doen, lijkt me nou net een beetje te ver gaan.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 368 wordt ontraden.

De heer **Chris Jansen** (PVV):

Ik hoor de staatssecretaris dus zeggen: dat willen wij niet doen. De vraag is ook: kunnen wij dat überhaupt wel doen? Hebben wij als Nederland überhaupt wel een overzicht van waar we allemaal nationale koppen op hebben gezet? Of is eigenlijk de hoofdreden dat we het überhaupt niet weten?

Staatssecretaris **Bertram**:

Ik heb in het commissiedebat gezegd dat ik uiteraard intern navraag zou doen. Dit speelt natuurlijk ook kabinetsbreed. Bovendien vermoed ik dat we het dan eerst moeten hebben over wat dan precies een kop op de Europese richtlijn is en wat Nederland doet. Ik zeg de heer Jansen graag toe dat ook dit kabinet er alles aan zal doen om regeldruk te voorkomen — dat staat ook in het regeerakkoord — en om gold-plating te voorkomen, zeker ook koppen. We hebben laatst de RIE en de PIE besproken. Daar was dat ook het uitgangspunt: geen koppen op de regeling. Dat is ook ons uitgangspunt.

De **voorzitter**:

Daarmee blijft de motie op stuk nr. 368 ontraden. Dan de motie op stuk nr. 369.

Staatssecretaris **Bertram**:

De motie op stuk nr. 369 is overbodig, want dat zit ook al in het restrictievoorstel van de ECHA. Kortom in dat hele dikke pakket zit deze informatie.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 369 is overbodig.

Staatssecretaris **Bertram**:

De motie op stuk nr. 370 is ook overbodig. Ook dat zit in het restrictieverbod. Ik zou nog willen toevoegen dat we bij de voorbereiding van het lozingsverbod al deze elementen meenemen.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 369 krijgt de appreciatie overbodig. Dan de motie op stuk nr. 371.

Staatssecretaris **Bertram**:

De motie op stuk nr. 371 krijgt oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 371 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Bertram**:

De motie op stuk nr. 372 krijgt oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 372 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Bertram**:

De motie op stuk nr. 373 krijgt oordeel Kamer, maar wel weer met een kleine appreciatie. Dit gaat dan wat mij betreft

over de biociden. Als het gaat om gewasbescherming, is het aan de staatssecretaris van LVVN.

De voorzitter:

Er wordt heel enthousiast een duim opgestoken, dus met deze interpretatie krijgt de motie op stuk nr. 373 oordeel Kamer.

Staatssecretaris Bertram:

De motie op stuk nr. 373 krijgt dus oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 374 krijgt ook oordeel Kamer.

De voorzitter:

De laatste motie, de motie op stuk nr. 374, krijgt ook oordeel Kamer.

Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat. Dit was ook het laatste tweeminutendebat van vandaag. Ik wil alle leden en de staatssecretaris bedanken voor hun bijdrage. Ik wil al onze medewerkers bedanken voor de fantastische ondersteuning, ook vandaag weer. Ik wens u allen wel thuis en morgen gezond weer op.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik sluit de vergadering.